

Gäller för: Verksamhet Kirurgi barn

Giltig från: 2026-03-02

Innehållsansvar: Borair Hattab, (borha1), Specialistläkare

Giltig till: 2028-02-26

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Cathrine Gatzinsky, (catwi3), Verksamhetschef

Obstipationsbehandling

Förändringar sedan föregående version

Borair Hattab är ny innehållsansvarig efter Cathrine Gatzinsky fr o m denna version. Ändringar gjorda under rubrik Bakgrund respektive Arbetsbeskrivning.

Bakgrund

Tillfällig förstoppning är ett vanligt problem hos spädbarn såväl som förskolebarn. Ett spädbarn, som ammas helt och är symtomfritt kan normalt ha avföring så sällan som 1 gång var 7-14:e dag. Förstoppning hos barn är i de flesta fall funktionellt betingat, det vill säga beror inte på någon bakomliggande sjukdom.

Målet är att normalisera tarmfunktionen med kost och regelbundna vanor.

Försök etablera goda tarmtömningsvanor, genom exempelvis råd om sittställning på potta/toalett med ev pall under fötterna, toalettbesök inom 30 minuter efter måltid när tarmen reflexmässigt vill tömma sig. Om effekten av osmotiskt aktiva laxantia (Movicol, Forlax mm) inte får tillräcklig effekt kan lavemang vara aktuellt. Vid lavemang, välj lämplig tidpunkt som för familjen är mest praktisk. Huvudsaken är att tarmtömningen sker regelbundet, dagligen i en lugn miljö och vid ungefär samma tidpunkt.

För att komma igång kan behandlingen behöva inledas i samråd med BVC eller barnmedicinsk mottagning. Med hjälp av lavemang avlägsnas all hård avföring i kombination med medicin via munnen för att mjukgöra avföringen.

Arbetsbeskrivning

Behandling: Starta med att rensa ut tarmen med lavemang i kombination med mjukgörande läkemedel. Information och undervisning till föräldrar.

Lösande medicin: Movicol Junior® och Forlax® blandas i vatten och verkar genom att mjukgöra avföringens konsistens. Båda är receptbelagda. Andra lösande mediciner är Lactulos® eller Duphalac®. Dosen är individuell och kan ökas respektive minskas beroende på effekten. Behandlingen fortsätter till tarmens normala funktion och reflexer kommit igång och avföring sker regelbundet.

Lavemang: Resulax® eller Klyx® ges dagligen regelbundet vid ungefär samma tidpunkt under 7 - 14 dagar, därefter varannan dag i en vecka för att sedan glesas ut ytterligare under en längre tid.

Behandlingstiden kan vara 3-6 månader, i vissa fall längre, för att man ska uppnå normal tarmfunktion. Vid förstoppning kan avföringen oftast vara hård men även lös. En ond cirkel kan uppstå när barn förknippar tarmtömning med obehag och därför medvetet eller omedvetet kniper/håller emot när de blir bajsnödiga. Vid smärtsam tarmtömning pga. sprickor i ändtarmsöppningen kan man använda bedövande salva som Xylocaingel® (v.g. se PM för dosering). Ges före toalettbesök. Var återhållsam hos barn med användande av kortisoninnehållande preparat, som tex Xyloproct®.

När patienten blir insatt på lavemangsbehandling behöver det även ske förskrivning av tarmkateter.

Ansvar

Gäller för all hälso- och sjukvårdspersonal inom verksamhet Kirurgi Barn, Drottning Silvias barnsjukhus, SU/Östra. Verksamhetschefen ansvarar för att de rutiner och riktlinjer som verksamheten kräver finns tillgängliga och att verksamheten arbetar enligt SOFS 2011:9.

Uppföljning, utvärdering och revision

Verksamhetschefen ansvarar för att rutinen uppföljning/revision av innehållet i rutinen. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPRO.

Granskare/Arbetsgrupp

Borair Hattab, specialistläkare Kirurgi barn, Område 1 SU, innehållsansvarig.

Elisabet Nilebäck, stomiterapeut, Kirurgimottagning barn, Verksamhet Kirurgi barn, Område 1/SU, innehållsgranskare.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Kirurgi barn

Innehållsansvar: Borair Hattab, (borha1), Specialistläkare

Granskad av: Borair Hattab, (borha1), Specialistläkare, Elisabet Nilebäck, (elini33), Stomiterapeut

Godkänd av: Cathrine Gatzinsky, (catwi3), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9774-1570060579-406

Version: 8.0

Giltig från: 2026-03-02

Giltig till: 2028-02-26